Startnotitie herijking subsidies

1. Aanleiding

Er zijn meerdere redenen voor het herzien van een deel van de gemeentelijke subsidies in Berkelland.

De Rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar de effectiviteit van de subsidies in Berkelland, uitgevoerd eind 2023 en begin 2024. Op 16 april 2024 heeft de raad besloten de volgende aanbevelingen over te nemen:

1. Verbeter de aansturing van het subsidieproces.
2. Evalueer regelmatig de bijdrage van subsidies aan maatschappelijke doelen.
3. Stel duidelijke criteria op voor de doelen van subsidies, zodat er een betere koppeling ontstaat tussen subsidies en maatschappelijke doelen.
4. Verbeter de registratie van subsidies, zodat het makkelijk is om een overzicht te krijgen van wie welke subsidie heeft aangevraagd.
5. Evalueer of een subsidie nog steeds passend is om de maatschappelijke doelen te bereiken.

De aanbevelingen van de Rekenkamer sluiten aan op de ervaringen uit de praktijk. Daarin ervaren wij dat niet alle subsidies een duidelijke beleidsmatige onderbouwing hebben en vaak historisch zijn gegroeid. Sinds de gemeentelijke herindeling is er geen inhoudelijke herziening geweest, alleen financiële. De laatste jaren zijn er enkele subsidies bijgekomen, zoals de OZB-subsidie, zonder dat de uitgangspunten en doelen in vastgesteld beleid zijn opgenomen. Dit maakt het lastig om deze subsidies juridisch vorm te geven. Het is voor de ambtelijke organisatie daarom moeilijk om gemotiveerd een aanvraag goed te keuren of af te wijzen. Subsidieaanvragen waarvan men wellicht mag verwachten dat ze relatief eenvoudig af te handelen zijn op basis van een subsidieregeling, kosten zo alsnog veel aandacht. Hetzelfde probleem doet zich voor omdat gebruikte definities niet altijd duidelijk zijn en verschillen in subsidiebedragen moeilijk uitgelegd kunnen worden.

Naast de ervaringen uit de praktijk en het Rekenkamerrapport is ook in het vastgestelde sport- en cultuurbeleid vastgelegd dat de subsidies herijkt worden.

In de uitvoeringsagenda Cultuur, vastgesteld op 7 november 2023 is opgenomen dat subsidieregeling kunst, cultuur, sport en welzijn wordt herijkt.

En op 21 november 2023 heeft de raad de Sport- en Beweegvisie 2033[1] vastgesteld. Hierin staat:
“Samen met vertegenwoordigers van sportclubs en partners binnen ‘Heel Berkelland Beweegt’ gaan we de ambities van de Sport- en Beweegvisie vertalen naar een subsidiekader. Dit moet tevens leiden tot een meer preventieve inzet van sport en bewegen”.

Proces
In de raadsinformatiebrief 'Herijking subsidies' van 2 mei 2024 heeft het college de uitgangspunten en het proces voor de herziening beschreven.

In de brief 'Projectopdracht uitvoeringskader sociale basis' van 16 juli 2024 is de raad geïnformeerd over veranderingen in de planning.

[1] Sport- en Beweegvisie Berkelland 2033 | Lokale wet- en regelgeving

In de Raadsbrief - Concept startnotitie herijking subsidies als (achtergrond) informatie bij de raadsinformatiebijeenkomst op 12 maart 2025 heeft het college een conceptversie van deze startnotitie gedeeld.

Na de raadsinformatiebijeenkomst op 12 maart 2025 heeft het college het concept ook gedeeld met de Welzijnsraad, Sportfederatie Berkelland en vertegenwoordigers uit het cultuur veld. Er zijn drie presentaties gegeven, waarna er mogelijkheid was voor reacties en het doorgeven van suggesties en ideeën voor verbetering gebaseerd op de praktijkervaringen en kennis. Na deze sessies zijn de ontvangen suggesties waar mogelijk verwerkt. Dat heeft geleid tot deze versie van de startnotie.

Het college biedt de aangepaste startnotitie ter besluitvorming aan de gemeenteraad. Aan de hand van door de raad vastgestelde kaders wil het college na een participatietraject komen tot nieuwe subsidieregelingen en deze vaststellen. De planning is opgenomen in hoofdstuk 5.

2. Doel

Het voornaamste doel van dit project is om gemeentelijke subsidies effectief in te zetten ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen op het gebied van sport, cultuur en de sociale basis. Dit sluit aan bij de aanbevelingen van de Rekenkamer, die door de gemeenteraad zijn overgenomen en bij de uitgangspunten zoals vastgelegd in het sport- en beweegbeleid.

Naast het realiseren van dit hoofddoel, streeft het project ook naar de volgende aanvullende doelstellingen:

- De nieuw te ontwikkelen regelingen dragen bij aan vitale en toekomstbestendige verenigingen en organisaties en het eerlijk verdelen van de beschikbare middelen.
- De nieuw te ontwikkelen regelingen moeten de administratieve lasten voor zowel aanvragers als de gemeente tot een minimum beperken.
- Het ontwikkelproces fungeert als leerervaring voor de herziening van andere gemeentelijke subsidieregelingen.

3. (Maatschappelijk) resultaat van het project: wat wel/wat niet

Het gaat in dit proces om het herzien van een tweetal specifieke subsidieregelingen met relatief veel aanvragers en relatief kleine bedragen.

<u>De subsidieregelingen die worden herzien</u>

Kunst, cultuur, sport en welzijn[2]*:* Dit is een regeling met verschillende onderliggende regels voor sport, cultuur en welzijn. Het is dan ook een regeling met heel diverse aanvragers: o.a. sportverenigingen, vrouwenverenigingen, EHBO verenigingen, zang-, dans-, toneel- en muziekverenigingen, dorpsbelangenorganisaties, verenigingen voor ouderen en jeugd- en jongerenwerk. Voor 2024 zijn er 86 subsidies verleend voor kunst, cultuur of welzijn en 37 voor sport. Het laagste bedrag was € 48,31 en het hoogste bedrag € 5.000,-.

Compensatie OZB[3]*:* Op 7 maart 2023 werd de raad geïnformeerd over de uitvoering van motie M 21-19 'Gelijkwaardige behandeling sport- en cultuurverenigingen'. Omdat de uitvoering van deze motie moeilijk bleek, nemen we deze subsidie mee in de herziening.

[2] Zie Subsidieregeling kunst, cultuur, sport en welzijn Berkelland 2023 | Lokale wet- en regelgeving
[3] Zie voor de regeling van 2024 Subsidieregeling compensatie OZB sport- en cultuurverenigingen Berkelland 2024 | Lokale wet- en regelgeving

Een gelijke behandeling waarbij verenigingen met en zonder eigen gebouw worden gecompenseerd voor OZB, betekent dat alle verenigingen worden ondersteund. Daarom wordt deze subsidie meegenomen in de bredere herziening.

De gemeente Berkelland heeft veel subsidieregelingen, ook wanneer je alleen kijkt naar de terreinen sport, cultuur en de sociale basis. Om het proces overzichtelijk en behapbaar te houden, pakken we niet alle subsidies tegelijk aan. Door te beginnen met de bovenstaande twee subsidieregelingen, kunnen we leren van het proces en later, waar nodig, sneller andere subsidieregelingen aanpassen.

Subsidies die later worden herzien, of niet herzien hoeven te worden:

Evenementen en kleinschalige activiteiten[4]*:* Het beleidskader voor evenementen wordt eerst opgesteld, voordat we deze subsidie kunnen herzien.

Dorpshuizen (en multifunctionele ontmoetingsplekken): Er zijn momenteel geen specifieke regels voor deze subsidies, alleen een raadsbesluit dat als uitgangspunt wordt gebruikt. De gemeente Berkelland heeft nog geen visie op dorpshuizen en andere ontmoetingsplekken vastgesteld. Nadat deze visie is vastgesteld, kunnen we deze subsidies herzien.

Schoolzwemmen (de 'natte gymles'): Het betreft een ‘muntjesregeling’ waarbij scholen een afgepaste hoeveelheid muntjes krijgen voor hun leerlingen. In de Sport- en Beweegvisie is opgenomen om te stoppen met het ‘muntjessysteem’. Na evaluatie werken we een (subsidie)systeem uit, dat beter aansluit op het gewenste effect.

Monumentensubsidie: Deze subsidie is gebaseerd op een verordening vastgesteld door de raad. De provincie herziet in 2025 de subsidieregeling die de gemeente ieder jaar benut voor cofinanciering. Of er in de toekomst nog een vorm van cofinanciering is bij de provincie is onzeker.

Museumsubsidies: Op 6 december 2023 heeft de raad de museumvisie vastgesteld. Hierin is opgenomen een nieuw subsidiekader op te stellen op basis van gelijke spelregels.

Dorpsböke: De dorpsbökes worden geëvalueerd. Na deze evaluatie bepalen we het vervolg. De financiering voor de dorpsbökes is nu opgenomen in de subsidieregeling Kunst, cultuur, sport en welzijn. Wanneer nodig, maken we een losse regeling voor de dorpsbökes.

BeMO-subsidie: Dit is een subsidie voor lesgeld voor instrumentaal muziekonderwijs aan leerlingen die lid zijn van een harmonie, fanfare of brassband (HAFABRA) in onze gemeente. Leerlingen (tot 21 jaar) kunnen lessen volgen tegen een gereduceerd tarief. De subsidie wordt gegeven aan de HAFABRA-verenigingen, die afspraken hebben met de aanbieder van het muziekonderwijs. Eerder werd deze subsidie verstrekt aan de koepelorganisatie BeMO (Berkelland Muziek Overleg), vandaar de naam BeMO-subsidie. Er is momenteel geen subsidieregeling op basis waarvan deze subsidies aan de verenigingen worden verstrekt. Wij maken dit jaar een subsidieregeling op basis van de huidige afspraken over bijdrage aan de lesgelden, om te zorgen dat deze weer rechtmatig kunnen worden versterkt .

[4] Zie Subsidieregeling evenementen en kleinschalige activiteiten Berkelland 2022 | Lokale wet- en regelgeving

Exploitatie- of begrotingspostsubsidies
Exploitatie- of begrotingspostsubsidies maken geen deel uit van dit project. Een exploitatie- of begrotingspost subsidie van een gemeente is bedoeld om de reguliere bedrijfsvoering van een organisatie te ondersteunen, zoals personeelskosten en huur. Over het algemeen gaat het om hogere bedragen. Deze subsidies zijn specifiek gebonden aan beleidsdoelen van de gemeente, bijvoorbeeld de wettelijke taken van de bibliotheek (subsidie aan de bibliotheek Oost Achterhoek, de inzet van combinatiefuncties (o.a. subsidie SFB en Culturije) of het voorzien in zwemwater (o.a. subsidie ‘t Timpke). Om te waarborgen dat de begrotingspostsubsidies daadwerkelijk bijdraagt aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen, besteden we hier jaarlijks expliciet aandacht aan tijdens gesprekken met de partners en het proces van verlening.

Overige subsidies: Ook andere subsidies die niet hierboven zijn genoemd, maken geen deel uit van dit project.

4. Randvoorwaarden en uitgangpunten

Randvoorwaarden

Bezuinigingen
Er is gemeentebreed een proces gaande om te komen tot noodzakelijke bezuinigingen. De planning is om bij de Perspectiefnota 2026 een raadsbesluit te hebben genomen over deze bezuinigingsvoorstellen. De keuzes die de raad maakt, zijn het uitgangspunt voor het budget voor de herijkte subsidies.

Beleid op orde
Idealiter is in het beleid omschreven wat we als gemeente willen bereiken. Deze doelen, of maatschappelijke effecten, kunnen vervolgens opgedeeld zijn in thema's of speerpunten. Door acties aan deze speerpunten te koppelen, wordt het beleid concreet, uitvoerbaar en toetsbaar. Zo geeft de raad richting aan de te bereiken doelen en prioriteiten. En zo zijn de doelen te vertalen in subsidies en subsidieregels.

De Sport- en Beweegvisie is op deze manier opgebouwd. Niet al het recente beleid heeft echter deze mate van detail. Soms zijn de beleidsdoelen te algemeen of voor meerdere uitleg vatbaar, waardoor het lastig is om een subsidie op basis van deze doelen te onderbouwen.

De uitvoeringsagenda van de Cultuur- en Erfgoedvisie wordt bijgewerkt om de doelstellingen en prioriteiten te verduidelijken. Door hier, net als in de Sport- en Beweegvisie, scherpere resultaten en maatschappelijke effecten aan te koppelen, wordt de visie concreter.

Overgangstermijn voor subsidies
De herijking van subsidies gaat financiële gevolgen hebben voor de huidige ontvangers, vooral als het om historisch gegroeide subsidies gaat. Jurisprudentie schrijft voor dat ontvangers van subsidie een redelijke termijn moet worden geboden om zich aan te passen aan wijzigingen van die subsidie. Dit verschilt per subsidie. Voor een langjarige subsidierelatie met een organisatie die personeel in dienst heeft, geldt bijvoorbeeld een langere overgangstermijn dan voor een jaarlijkse kleine bijdrage aan een evenement. Hierbij is ook van belang of een ontvanger kon weten of er redelijkerwijs van uit moest gaan dat een subsidie gewijzigd wordt.

De gemeente Berkelland heeft onder andere bij de vaststellingen van de Sport- en Beweegvisie, bij de besluitvorming over het Rekenkamerrapport, bij de behandeling van

de programmabegroting en bij de raadsinformatiebrieven, beantwoording van schriftelijke raadsvragen en in bestuurlijke overleggen met het veld aangegeven dat er een herijking aan zit te komen.

Voor een overgangstermijn zijn verschillende varianten denkbaar:

A. Geen overgangstermijn aanhouden.
B. Eén jaar na vaststelling van de nieuwe subsidieregeling: dit betekent dat een ontvanger voor het aankomende subsidiejaar nog het ‘oude’ bedrag krijgt en het jaar daarna onder de nieuwe regeling valt.
C. Twee jaar overgangstermijn.
D. Een overgangsfase van twee jaar waarbij er het eerste jaar niets verandert, het tweede jaar 50% oud en 50% nieuw en het derde jaar 100% nieuw. Deze optie is administratief erg lastig te realiseren en vraagt om een dubbele administratie in het tussenjaar.

We gaan uit van optie B: een overgangstermijn van ongeveer één jaar aanhouden na vaststelling van de nieuwe subsidieregelingen. Zo is er voldoende ruimte voor ontvangers zich aan te passen aan de nieuwe subsidies. De overgangstermijn wordt vastgelegd in de nieuwe subsidieregeling(en). Bij vaststelling van de nieuwe subsidieregeling(en) in kalenderjaar 2025 of begin 2026, gaat de nieuwe subsidie in per 2027. Wanneer de subsidieregeling(en) verder in 2026 worden vastgesteld, gaat de nieuwe subsidie in per 2028.

Subsidieregister
Op 16 april 2024 heeft de raad besloten dat de registratie van subsidies in het zaaksysteem verbeterd moet worden. Dit zorgt ervoor dat er eenvoudig een overzicht kan worden gemaakt van wie welke subsidie heeft aangevraagd. Vanaf 1 januari 2025 worden alle subsidies, inclusief incidentele- en begrotingspostsubsidies, verwerkt via ons zaaksysteem in een gestroomlijnd proces. Deze registratie maakt het mogelijk om met één druk op de knop inzicht te krijgen in aanvragen, aantallen en bedragen voor het jaar 2025 en daarna. Dit helpt bij de uitvoering en de evaluatie van de nieuwe regelingen.

Benodigd budget voor het proces (herzien van de genoemde subsidies)
Het actualiseren van het uitvoeringsprogramma bij de Cultuur- en Erfgoedvisie en het herijken van de subsidies voeren we zoveel mogelijk in eigen beheer en met eigen ambtelijke capaciteit uit. Hierdoor is er gedurende de looptijd van de herijking, naast het scenario onderzoek toekomstbestendig binnenzwemlandschap, en de nodige ontwikkelingen op sportvastgoed, geen capaciteit om andere beleids- of visietrajecten binnen het programma ‘sport en cultuur bewegen je!’ uit te voeren. Waar externe expertise benodigd is, zetten we het budget in uit de post ‘Strategie, Beleid en Innovatie. (060.010.010)’, uit het programma ‘sport en cultuur bewegen je!’.

Subsidiebureau
Met de doorontwikkeling van het subsidiebureau hebben we een belangrijke stap gezet richting een meer efficiënte subsidieverlening, Zo stroomlijnen wij de uitvoering en de vergroten we de uitvoerbaarheid van de toekomstige subsidieregeling(en).

<u>Uitgangspunten voor de nieuwe subsidies</u>

Denkkader sociale basis
Het college heeft op 23 december 2024 het denkkader sociale basis vastgesteld en ter informatie aan de raad aangeboden. Het denkkader geeft een definitie en zorgt voor gemeenschappelijk taal rondom het begrip sociale basis. Dit is behulpzaam bij de

herijking subsidies, omdat in het gemeentelijk beleid de ambitie vastgelegd dat sport en cultuur moeten bijdrage aan een sterke sociale basis.

Het denkkader sociale basis bestaat uit drie ingrediënten:

A. Als gemeente kiezen we onze rol bewust;
B. Als gemeente hanteren we consequent enkele leidende principes;
C. Als gemeente gaan we aan de slag voor een sterke sociale basis.

In het denkkader staat beschreven:
"A. Als gemeente kiezen we onze rol bewust.
Er zijn veel verschillende initiatieven en activiteiten in de gemeenschappelijke of institutionele sociale basis. Hierbij geldt dat we kijken op welke manier de activiteit een bijdrage levert aan onze ambities of doelen en welke rol de gemeente hierin moet nemen. We zullen naar onze rol kijken op het moment dat we nieuw beleid maken of op een moment als daar aanleiding toe is."

In het denkkader sociale basis wordt gewerkt met vier categorieën om de rol van de gemeente te duiden (zie onderstaande tabel). We gebruiken de categorieën uit het denkkader sociale basis[5] om onze rol ten opzichte van een (op het moment gesubsidieerde/ in de toekomst mogelijk te subsidiëren) activiteit te onderzoeken.

Inwoners zijn eigenaar en nemen besluit	*1* **Gemeenschap is eigenaar**	Gaat over het volledig respecteren van de gemeenschap. Deze activiteiten worden gestart door inwoners zelf, zonder opdracht van de gemeente. Er zijn geen kwaliteitseisen op uitvoering, noch continuïteitseisen.
	2 **Gemeenschap is eigenaar en gemeente of maatschappelijke partij levert bijdrage**	De gemeente sluit aan bij een proces, voorstel of initiatief vanuit de samenleving. De gemeenschap is eigenaar en de gemeente is partner. Vanuit deze rol faciliteert de gemeente, en neemt niet over. De gemeente kan – vanuit haar faciliterende rol – uitgangspunten meegeven op basis van de kaders die de gemeente heeft, en zodoende borgen dat de activiteit een bijdrage levert aan gemeentebeleid. Dit tezamen kan leiden tot een meer continue steun/bijdrage c.q. een meer langdurige relatie.
De gemeente is verantwoordelijk en neemt besluit	*3* **Gemeente of maatschappelijke partij is eigenaar en inwoners leveren bijdrage**	Gaat over activiteiten waarvan de overheid eigenaar is en waar belanghebbenden op worden gevraagd om mee te denken, mee te ontwerpen en/of mee te maken. Betrokkenheid van inwoners wordt gezocht en de gemeente heeft de regie. De gemeente heeft een taak, en inwoners kunnen kwaliteitseisen en/of

[5] Denkkader sociale basis

		continuïteitseisen in hun vraag of opdracht meekrijgen.
	4 **Gemeente of maatschappelijke partij is eigenaar**	Betreft activiteiten die door de gemeente als eigenaar worden afgehandeld, zonder verdere inspraak van de inwoners. De gemeente werkt vanuit een geïnstitutionaliseerd en/of wettelijk kader. Deze activiteiten worden alleen door professionals uitgevoerd c.q. professionals zijn *in the lead.* Relaties met andere partijen voor de uitvoer van deze taken zijn vaker langdurig en voorspelbaar. Technisch geformuleerd is dit domein van de beslissende overheid waarop de inwoner indirect via de verkiezingen invloed heeft.

Wanneer we de rol van de gemeente vertalen naar subsidiebeleid, ziet dat er als volgt uit:

- Als activiteiten binnen rol 1 vallen, worden er in de nieuwe subsidieregeling geen mogelijkheden voor subsidie opgenomen.
- Als activiteiten binnen rol 2 vallen en er een vraag om subsidie is, dan kunnen we kijken of en hoe we deze activiteiten met een subsidieregeling kunnen ondersteunen. Het is ook denkbaar dat we besluiten dat we beter ondersteuning in natura kunnen bieden, bijvoorbeeld door mensen bij elkaar te brengen en de ondersteuning van een professional, zoals de buurtsportcoach, mogelijk te maken.
- Als activiteiten in rol 3 of 4 passen, heeft de gemeente een eigen duidelijke taak of opdracht. Voor de uitvoering van de (wettelijke) taken is het belangrijk om kwaliteitseisen te formuleren en goede afspraken te maken. Dat kan in de vorm van een van de subsidieregelingen die binnen de scope van dit project vallen, maar dit is over het algemeen meer het terrein van de structurele exploitatiesubsidie of begrotingspostsubsidie.

In het denkkader sociale basis staan 5 leidende principes.

Leidende principes

1. Activiteiten en voorzieningen voldoen aan de wettelijke kaders en de gemeentelijke randvoorwaarden.
2. Als het de gemeenschap niet lukt om een activiteit of voorziening zelfstandig draaiend te krijgen of te houden, dan kunnen we als gemeente het initiatief of de activiteit ondersteunen. Dit is geen automatische reactie. We zullen in dat geval bekijken de activiteit of voorziening (of interventie) past in ons beleid en voldoende (bewezen) succesvol is.
3. In de gevallen dat we als gemeente een actieve rol nemen, dan zijn we aan onze inwoners verplicht om te zorgen dat voorzieningen efficiënt en toekomstbestendig zijn. Voorbeelden hiervan zijn multi-inzetbare voorzieningen, geschikt voor meerdere doelgroepen. Als dat niet zo is, kost het de gemeente vaak te veel geld of gebruiken we niet het maximale potentieel.
4. We zijn als gemeente open en transparant over de meerjarige (financiële) inspanning die de gemeente bijdraagt aan de activiteit of voorziening.
5. We evalueren als gemeente onze rol regelmatig en stellen deze bij als dat nodig blijkt te zijn.

Deze leidende principes laten we zo veel mogelijk terugkomen bij het herzien van de subsidies. Eerder schrijven wij al dat wij zorgen voor een kloppend subsidieregister (principe 4). Daarnaast willen wij een aantal randvoorwaarden hanteren (principe 1). En zorgen we ervoor dat de subsidies aansluiten op onze beleidsdoelen (principe 2). Hierover leest u meer in de volgende alinea's.

We willen onderscheidt gaan maken tussen een basis- en een doelsubsidie Wij willen een onderverdeling maken tussen een basissubsidie op basis van enkele nader te bepalen variabelen (zoals het type organisatie en het aantal activiteiten of leden) en subsidie voor organisaties die willen inzetten op een specifiek beleidsdoel en daar (extra) activiteiten voor willen ontplooien.

In de onderstaande tabel is het verschil tussen een basissubsidie en een doelsubsidie op een rij gezet.

Basissubsidie	**Doelsubsidie**
Voor elke organisatie die aan een aantal basisvoorwaarden voldoet.	Voor organisaties die met hun activiteiten nog meer willen betekenen voor de samenleving in de toekomst en daar extra energie in willen steken én om de ontwikkeling naar toekomstbestendige (vrijwilligers)organisaties te ondersteunen en te faciliteren.
Het gaat om algemene voorwaarden zoals het zijn van een rechtspersoon.	Voor het realiseren van specifieke beleidsdoelen die zijn vastgelegd in diverse beleidsstukken.
Het gaat ook om sectorspecifieke voorwaarden zoals het hebben van vertrouwenscontactpersonen of aangesloten zijn bij een sportbond.	
Een relatief groot deel van de huidige subsidieontvangers komt hiervoor naar verwachting in aanmerking of kan hiervoor in aanmerking komen na enige inspanning (bijvoorbeeld door zich aan te melden voor Berkelland Actief)	In de praktijk voor een klein(er) deel van de organisaties die een extra stap willen zetten en/of zich wil door ontwikkelen. Uitgangspunt is wel dat er meerdere organisaties per jaar deze subsidie kunnen aanvragen en dat wordt voorkomen dat met 1 aanvraag van een grote vereniging het plafond is bereikt.
Subsidie die in 1 keer voor meerdere kalenderjaren wordt verleend voor alle activiteiten van de organisatie in zijn algemeenheid.	Eenmalige subsidie bestemd voor vernieuwende projecten en activiteiten die bijdragen aan de sociale basis en toekomstbestendige vrijwilligers) organisaties. Periode passend bij het doel. Wanneer mogelijk voor meerdere jaren.
Bedrag organisatie of per eenheid (leden, lessen etc.)	Voor het implementeren van een 'best practise', het opstarten van een nieuwe activiteit, het opstarten van een samenwerking etc. Specifieke begrotingsposten zijn subsidiabel. Deze verschillen per keer en zijn afhankelijk van het doel. Er kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de

	kosten voor het trainen van vrijwilligers, de materiaalkosten voor het beter toegankelijk maken van een accommodatie etc.
Nader uit te werken met het veld.	Nader uit te werken met het veld.

1. Basissubsidie

Voor de basissubsidie stellen we als minimale eis dat de aanvrager een rechtspersoon is, aangevuld met enkele sectorspecifieke voorwaarden. Dit zijn voorwaarden die een indicatie zijn of een vereniging werkt aan goed bestuur en/of een maatschappelijk bijdrage wil/kan leveren voor de inwoners van Berkelland. Deze voorwaarden zullen verschillen per sector of veld, omdat deze anders zijn georganiseerd. Voorbeelden zijn

- Onderschrijven (en uitvoeren) basis veiligheidscodes van de betreffende bond. Bijvoorbeeld het gebruik van een VOG, het hebben of verwijzen naar een vertrouwenscontactpersoon.
- Aangesloten bij een nationale (sport)bond
- Aansluiting bij platforms, waar informatie voor inwoners wordt ontsloten, zoals Berkelland Actief.

De sectorspecifieke voorwaarden zorgen ervoor dat subsidie terechtkomt bij organisaties die bijdragen aan maatschappelijke doelen zoals veiligheid, inclusie en zichtbaarheid. Het gaat om sector specifieke voorwaarden. De invulling hiervan zullen wij daarom samen met het veld/betrokken organisaties uitwerken. Belangrijk is dat de basiseisen haalbaar zijn.

2. Doelsubsidie: ruimte voor groei, vernieuwing en maatschappelijke impact

De doelsubsidie is bedoeld voor organisaties die met hun activiteiten in de toekomst nog meer willen betekenen voor de samenleving en daar extra energie in willen steken. Deze subsidie ondersteunt ook organisatie die een (door)ontwikkeling willen maken naar een toekomstbestendige (vrijwilligers)organisatie.

De regeling richt zich op een kleiner deel van de organisaties: zij die een extra stap willen zetten of zich willen doorontwikkelen. Het gaat om een eenmalige subsidie voor vernieuwende projecten en activiteiten die bijdragen aan de versterking van de sociale basis en de toekomstbestendigheid van organisaties. Voor dit laatste hebben we goede ervaringen opgedaan met der transformatiefondsen voor sport en die voor cultuur en erfgoed (dit waren tijdelijke regelingen). Afhankelijk van het doel kan de subsidieperiode variëren en waar mogelijk wordt gekozen voor een meerjarige toekenning.

De subsidie kan worden ingezet voor uiteenlopende initiatieven, zoals het implementeren van een ‘best practice’, het opstarten van een nieuwe activiteit of samenwerking of het versterken van de interne organisatie. Denk bijvoorbeeld aan kosten voor het trainen van vrijwilligers, het verbeteren van de toegankelijkheid van een accommodatie, of het ontwikkelen van nieuwe vormen van participatie.

Welke begrotingsposten subsidiabel zijn, verschilt per aanvraag en is afhankelijk van het doel van het project.

De precieze invulling van deze regeling wordt in overleg met het veld verder uitgewerkt, zodat deze naast het beleid van de gemeenten ook goed aansluit bij de behoeften en ambities van lokale organisaties.

Wanneer je het verschil wil kunnen maken met de doelsubsidie dan zullen daar voldoende middelen voor vrij gemaakt moeten worden. We gaan uit van een verdeling van 90% basissubsidie, 10% doelsubsidie.

Heldere verwachtingen en gelijke behandeling

Door eisen en plafonds vooraf vast te leggen, weten aanvragers waar ze aan toe zijn. Dit voorkomt willekeur en bevordert gelijke behandeling. De huidige regelingen hebben geen vastgesteld subsidieplafond. Het is dan niet mogelijk om een subsidieaanvraag te weigeren als het maximale budget bereikt is. De afgelopen jaren is er sprake geweest

van onderbesteding in de begrotingsposten, waardoor dit weinig problemen opleverde. In de nieuwe subsidieregeling(en) nemen we wel een plafond op en beschrijven we wat er gebeurt als dat plafond wordt bereikt. Zo is het helder voor aanvragers wat zij kunnen verwachten.

Efficiënt gebruik van publieke middelen en beperkte administratieve lasten voor de aanvrager
We willen met een beperkte budget en beperkte ambtelijke capaciteit een zo maximaal mogelijke maatschappelijke waarde te creëren. Hiervoor hebben we een aantal maatregelen geformuleerd die bijdragen aan een doelmatige inzet van tijd, geld en capaciteit. Deze maatregelen dragen (bijna allemaal) ook bij aan het beperken van de administratieve lasten voor de aanvragen

1. We willen gaan werken met subsidies voor meerdere jaren

Het is efficiënt voor de gemeente om meerdere jaren een subsidie te verlenen. Het is ook minder werk voor de aanvrager. In de praktijk zien wij dat er maar geleidelijk verschuivingen plaatsvinden in de activiteiten en bijvoorbeeld de ledenaantallen van verenigingen. We overwegen de basissubsidie voor vier jaar vast te stellen (gekoppeld aan de duur van de betreffende regeling) en daarmee dus maar eenmaal een aanvraag met ‘bewijs’ te vragen. De uitbetaling gaat wel per jaar. Dat scheelt verenigingen aanzienlijk in de aanvraag en de gemeente in de beoordeling. Daardoor wordt er tijd gecreëerd voor de uitvoering van de subsidieregeling voor specifieke doelen. Door een minimumsubsidiebedrag vast te stellen, voorkomt de gemeente dat er relatief veel ambtelijke capaciteit wordt ingezet voor kleine bedragen. Door de basissubsidie voortaan 4 jaar te verlenen zullen veel organisaties aan het drempelbedrag kunnen voldaan. We denken aan een drempelbedrag van 100 euro per jaar. Zo hoeft voor de basissubsidie eens in de vier jaar gekeken worden naar een aanvraag van minimaal 400 euro (uit te betalen over 4 jaren).
Binnen twee subsidieregelingen die herijkt worden, worden relatief kleine bedragen toegekend. Ongeveer een kwart van deze subsidies (46) bedroeg het afgelopen jaar € 250 of minder, en ongeveer een derde (74 in totaal) was € 400 of minder. 4 subsidies waren 100 euro of minder per jaar.

2. We willen het gebruik van eHerkenning bij het doen van een subsidieaanvraag stimuleren.

eHerkenning is een digitaal identificatiemiddel waarmee organisaties zich snel, veilig en betrouwbaar kunnen aanmelden bij overheidsinstanties en andere dienstverleners. Het wordt door verenigingen bijvoorbeeld gebruikt om de btw aangifte te doen bij de belastingdienst. Het gebruik ervan moet door de vereniging worden aangeschaft bij een commerciële partij. Uit de sessies met het culturele en welzijnveld bleek dat sommige verenigingen voor de eHerkenning drie keer zo duur uitwaren dan anderen. We kijken met maatschappelijke partners hoe we het verenigingsleven in Berkelland kunnen informeren over de eHerkenning zodat zij geen onnodig hoge kosten maken. Wij bekijken of we voor eHerkenning per 4 jaar een extra bedrag kunnen subsidiëren. Wanneer eHerkenning niet mogelijk is, blijft de mogelijkheid bestaan om zonder eHerkenning een aanvraag te doen. Wij bekijken of we de aanvragen zonder eHerkenning ook efficiënter kunnen afhandelen.

5. Financiën

De twee subsidieregelingen die we nu herzien, zijn Kunst, cultuur, sport en welzijn en Compensatie OZB. De afgelopen jaren was er sprake van een onderbesteding. De uitkomst van de perspectiefnota 2026 is het uitgangspunt voor de financiën bij deze herijking.

6. Looptijd, fasering en planning

Het college stelt subsidieregelingen vast aan de hand van door de raad vastgestelde kaders. Deze startnotitie, de financiële uitgangspunten en het vaststellen van beleid zijn dus de momenten waarop de raad haar invloed inzet.

In Q4 2025 informeren wij u middels een raadsinformatiebrief over de voortgang.

Fase en planning	**Datum**
Besluitvorming startnotitie raad	Q2-3 2025
Vaststellen bezuinigingsvoorstellen en daarmee bepalen financiële uitgangspunten voor start herijking subsidies.	Perspectiefnota 2026 (juli 2025)
Schriftelijk informeren van huidige ontvangers over proces en doelstelling	Na besluitvorming raad
Actualiseren van de uitvoeringsagenda van de Cultuur- en Erfgoedvisie	Q2-3 2025
Besluitvorming over de uitvoeringsagenda van de Cultuur- en Erfgoedvisie	Q3 2025
Overleg/bijeenkomsten met ontvangers	Q3/Q4 2025
Nieuwe regelingen ontwerpen	Q3/Q4 2025
Nieuwe regelingen vaststellen	Q4 2025 -Q1 2026
Raadsbrief stand van zaken	Q4 2025
Evaluatie	Q1 2027

Het project en participatieproces start na vaststelling van de startnotitie door de raad.

7. Communicatie en participatie

De herijking van subsidies in Berkelland brengt onvermijdelijk veranderingen met zich mee voor de huidige ontvangers. Transparante en duidelijke communicatie is essentieel om onrust en ontevredenheid te beperken.

Informatievoorziening
We zullen zorgen voor heldere en tijdige informatie over de nieuwe subsidieregels en de vereisten voor een aanvraag. We gebruiken verschillende kanalen zoals email/post voor de huidige vaste aanvragers, nieuwsberichten en ons netwerk om alle relevante organisatie te bereiken. We zullen ontvangers informeren over de overgangstermijn van ongeveer één jaar na de vaststelling van de nieuwe subsidieregelingen, zodat ze voldoende tijd hebben om zich aan te passen.

In gesprek
We zullen meedenksessies organiseren over de nieuwe subsidieregelingen. Tijdens deze fase kunnen we kijken wat werkbare uitgangspunten en regels zijn die passen bij de beleidsdoelen en zorgen en vragen van de organisaties bespreken.

Ondersteuning
Wanneer een organisatie geen subsidie meer kan aanvragen voor de huidige activiteiten, zullen we op verzoek meedenken over alternatieve financieringsbronnen buiten de gemeente.

Bezwaar en beroep
We zullen organisaties (net als dat nu het geval is) informeren over hun mogelijkheden om bezwaar te maken tegen een besluit over hun subsidieaanvraag.

Evaluatie en feedback
Ook wanneer de regelingen zijn vastgesteld zullen we feedback van subsidieontvangers en andere organisaties verzamelen. Dit helpt om de regelingen te evalueren en zonodig aan te passen. De evaluatie is gepland in Q1 van 2027 als de eerste subsidies zijn verdeeld op basis van de nieuwe systematiek. Als er tussentijds knelpunten naar voren komen, kunnen we besluiten om een regeling eerder bij te stellen.

Stakeholder	**Rol en verantwoordelijkheid**
Raad	○ Kaderstelling (via startnotitie en beleidsvorming) ○ Volgen en controleren van proces
College & ambtelijke organisatie	○ Betrekt en informeert stakeholders ○ Op- en vaststellen nieuwe subsidieregeling(en)
Huidige subsidieontvangers	○ Kennis en expertise inbrengen ○ Adviseur op thema's ○ Direct belanghebbende
(Bestuur) Sport Federatie Berkelland	○ Klankbord en adviserende rol; ○ contact met haar leden
Culturije	○ Klankbord en adviserende rol; ○ Informeren van culturele veld (Nader af te stemmen)
Inwoners	○ Worden hoofzakelijk betrokken via verenigingen en organisaties ○ Eventueel: Inwonerpanel o.i.d. ○ Input en inbreng richting raad via BOB-model
Welzijns- en Jongerenraad	○ Klankbord en adviserende rol

8. Risico's en kanttekeningen

De herijking van subsidies zal (financiële) gevolgen hebben voor de huidige ontvangers, vooral voor subsidies die historisch gegroeid zijn en geen basis hebben in beleid
Er zijn organisaties waarvoor de doelsubsidie interessante nieuwe kansen zal bieden, maar er zijn ook organisaties die minder of geen subsidie meer zullen ontvangen. Dit zal bij een deel van deze organisaties leiden tot onrust of ontevredenheid.
Het is mogelijk dat deze organisaties media-aandacht zullen zoeken. Ook kunnen zij de politieke arena benutten om hun zaak te bepleiten.

De herijking van de subsidie volgt op het actualiseren van de uitvoeringsagenda van de Cultuur- en Erfgoedvisie
Als dit document niet tijdig wordt vastgesteld, kan er niet voldaan worden aan het raadsbesluit van 16 april 2024 om subsidie te laten volgen- en aansluiten op beleid.

Onderliggend beleid staat niet ter discussie
Onderliggende beleid, zoals de Sport- en Beweegvisie is participatief opgesteld en door de raad vastgesteld. Bij de herijking staan de door de raad vastgestelde beleidsdoelen daarom ook niet ter discussie.